

Ilmunud

Väike kaardivabrik

Riina Lamp

56 lk

pehme kõide

Rebitavate lehtedega raamat sisaldab 28 karti jõuludeks, Eesti Vabariigi aastapäevaks, sõbrapäevaks, kevadpühadeks, emadepäevaks, suvevaheajaks, teadmiste päevaks, isadepäevaks, õpetajate päevaks, sünnipäevaks. Kaarte võib täiendada, värvida ja autori loodud luuletusi omal soovil jätkata.

Malta pistrik.

Ajavaim

Dashiell Hammett

tõlkinud Olavi Teppan

224 lk

kõva kõide

Varandus, mille nimel olakse valmis tapma. Isiklikku moraalkoodeksit järgiv eradetektiiv Sam Spade. Peenutsev kelm Joel Cairo, paks mees nimega Gutman ning ilus ja salapärane naine Brigid O'Shaughnessy, kelle ustavusele on üpris keeruline loota. Nende ümber hargnevad ameerika detektiivkirjaniku Dashiell Hammetti 1930. aastal ilmunud küllap kõige kuulsama kriminaalromaanid peadpöörivad sündmused.

Ruuniring

Ralph Blum

tõlkinud Ilme Rääk

karp sisaldab tõlgenduste raamatut ja

25 ruunikivi kotis

Raamat kõigile neile, kes soovivad enese sisse vaadata ning sel teel jõuda ja abi leida. Kui vajate nõuannet või soovite lihtsalt mõtiskleda, pistke käsi kotti, tõmmake üks ruun ja lugege tõlgendust. „Ruuniring“ toetab kõiki traditsioonilisi teraapia ja taastusravi vorme ning on loodud eelkõige emotsionaalse heaolu saavutamiseks.

Ajaloo kurikuulsaimad naised

Shelley Klein

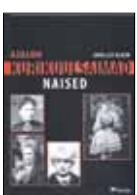
tõlkinud

Hanna Ingerpuu

192 lk

kõva kõide

Põnev uurimus tõelise kurjuse avaldumisest tutvustab nende viieteistkümmet nai-

se elu ja karjääri, kelle kuriteod on määrinud erinevatel aegadel ajaloo lehekülgi.

Ajaloo kurikuulsaimad piraadid

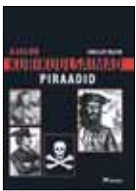
Shelley Klein

tõlkinud Indrek Haas

192 lk

kõva kõide

Piraatide romantilise kujutise taga on veetlus, mida me tunneme ühiskonna äärealal asetsevate inimeste vastu. Ei tasuks aga unustada, et nad olid julmad ja meeleheitlikud mehed, kes tapsid lõbu ja saamihimu pärast. Ilma igasuguse kahtlusetu kuuluvad nad ajaloo kõige pahelisemate ja nurjatamate tegelaste hulka.

Väikese My mõtteteri

Tove Jansson,

Sami Malila

48 lk

kõva kõide

Julge, otsusekindel ja sõltumatult vaba My on ebaviisakus ise, kuid tema müksud hämmastavad sageli oma terasusega. Tal on õnnestunud öelda paljugi tabavat just õigel või valel ajal.

Muumipapa mõtteteri

Tove Jansson,

Sami Malila

48 lk

kõva kõide

Pika ja seiklusriikka elu heade ja halbade aegade jooksul on Muumipapa kokku kogunud rõõmsaid ja sügavamõttelisi tarkusi.

Muumimamma mõtteteri

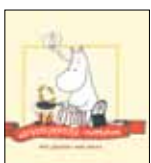
Tove Jansson,

Sami Malila

48 lk

kõva kõide

Sellesse raamatusse on kogutud Muumimamma mõtteid ja ütlused sõpruse, vapuse ja tarkuse kohta. Miski pole surmtõsine, isegi mitte ebaõnnestumine.

Kui valik muudab kõik...

NELE SILLAOTS

Koolibri „Ajavaimu“ sarja kolmas raamat on lummas pilguheit inimeseks kasvamisest tihes kauges maailmas. Gordimer kõnetab kitsikusse sattunud inimeste alateadvust. Ta püüab aru kuvandi kohta, mille see on aastate jooksul oma keskkonnas endast ja teistest maalinud, ning sunnib tõtt vaatama mineviku püsivõimega, mis doomi- noefektina tulevikku kujundavad. See on lugu valikutest, mis võivad kõik tundmatuseni pea peale pöörata. Kes meist ei oleks seda kogenud?

Satume lugedes Lõuna-Aafrikasse, mida painab 1976. aastal lahvatatud ja 1980. aastal uut hoogu saanud Soweto ülestõus. Algselt olid Soweto koolilapsed tõstnud mässu valitsuse määruse vastu, mis sätestas afrikaanikeelse õppe pooltes keskkoolides. Valitsus reageeris ülestõusule tulistamisega õpilaste pihta, mis tõi omakorda kaasa suure protesti- ja vägivaldaine. Hiljem laienes ülestõus Zimbabwe aladel hõõgunud apartheidivastasele vabadusliikumisele, mis lõhestas ka valitsusväed. Mustad võitlesid eralduspoliitika vastu, mille eesmärk oli suruda mustad lihttöölise staatusesse, kellel pole asja poliitikasse. Valged olid oma turvalistes eeslinnades ohtu sattunud. Selline on õhkkond peategelaste, perekond Smalesi kodumaal, kust nad on otsustanud mitte pageda.

Uueksaamine uutest rollides

Pakku sunnitakse neid aga sellegipoolest. Valgest härrasrahvast saavad nende musta teenri July armuallused. Teener viib nad oma kodukülla lahtisesse savionni peitu. Seal tuleb neil harjuda kirpude, prussakate, kõikjal roojavate pudulojuste, lõkkesuitsu ja nakkusohliku jõevee, maisijahust pudru, olematu privaatsuse ja üleüldise võimetusega enda eest ise midagi otsustada. Pere,

Nadine Gordimer Göteborgi raamatumessil, 2010.

FOTO WIKIPEDIAST

kes on harjunud oma teenrit käsutama, ja teener, kes on harjunud midagi vastu võttes käsi alandlikult kausiks kokku panema, vahetavad päevapealt rollid.

Nüüd on teenri võimuses neid toita, teha nende eest otsuseid, nõuda lugupidamist ja mitte kuuletuda. Tal on seal pere, kellele on linnaelu ja sealse kombat midagi kaugemat, võõrast ja ähvardavat. Suure umbusuga võetakse vastu tülikad valged, kellel olevat linna eraldi toad elamiseks, magamiseks, söömiseks, pesemiseks ja asjal käimiseks.

Nüüd on neil vaid ragisev raadio-krapp, millest hea õnne korral linnas toimuva kohta uudiseid kuuleb. Kodust kaasa krahmatud tualettpaberirullid. Autoistmed vooditeks. Auto ja haavlipüü. Kõik Smaleside lootused ja väärtused ripuvad nende asjade küljes. Ent külas, kus kõik on kõigile valla, näha ja teada, muutub omandiki ühiseks. Toidu, küttepuu, puhtad riided ja muu

tarviliku saavad nad ju külast, miks ei peaks nende auto kuuluma küllale?

Saame jälgida piinavat muutumist, mille peavad valged oma peades läbi tegema. Pisitasa hakkavad nad avastama minevikus hooletult pillatud sõnapaaride mõju nende suhetele teenriga, kes on oma iseteadvust avastamas. Valged on sunnitud uhkuse alla neelama, oma minapildi ja sotsiaalsed suhted ümber kujundama. Otsekoheks, millega näidatakse endiste sakste armetust, nende kehade viletsust võõras keskkonnas ongi ehk raamatus kõige rabavam. Uues rollis peab July valge rahvas leidma uue viisi edasiminekuks, uue elulootuse kogu ähvardava ohu kiuste.

Nobeliga pärjatud autor

Raamatu autor Nadine Gordimer osales ka ise tulihingeliselt apartheidivastases liikumises. Mustade olukorra parandamiseks liitus ta Aafrika Rahvuskongressiga, osales paljudel demonstratsioonidel ning pidas välisriikides loenguid apartheidide ja diskrimineerimise vastu. Gordimeri meelsuse tõttu olid paljud tema teosed, sh „July rahvas“, apartheidiaegse valitsuse ajal keelatud, kuid omi ei pääsenud need sensuurist ka järgmise valitsuse ajal. 2001. aastal eemaldati „July rahvas“ koos teiste apartheidivastaste autorite teostega ajutiselt koolide kohustusliku kirjanduse nimekirjast, põhjendusega, et see teos on „äärmaselt rassistlik, üleolev ja alandav“. 1991. aastal pälvis Nadine Gordimer Nobeli preemia.

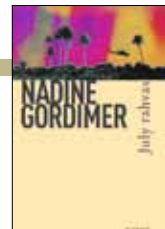
July rahvas

Nadine Gordimer

tõlkinud Riina Jesmin

192 lk

kõva kõide

Muinasjuturaamat... mitte lugemiseks, vaid jutustamiseks

KRISTA KUMBERG

„Seitse maa ja mere taga“ on pealtnäha järjekordne muinasjutukogumik. Enamasti antakse meil välja ikka neidsamu lugusid. Teed raamatu lahti ja Punamütsike vaatab vastu. Ustavate seltsidaamidena jagavad tema seltskonda Tuhkatriinu, Okasroosike, Lumivalgeke. Nende kannul tippavad kolm pörsakest ja Saabastega Kass.

No ja siis on kampa võetud veel pealtnäha sama tuntud ja ohtrast pruukimisest nudiks kulunud lugusid. Mul pole midagi klassikaliste muinasjuttude väljaandmise vastu, aga milleks tuututada kogu aeg muinaslugude varaaida ühtainumat salve!?

Tõhus muinasjuttude repertuaari rikastaja

Kuid see muinasjuturaamat valmistab meeldiva üllatuse. Raamatusse on nopitud lugusid Euroopast, Aafrikast ja Aasiast. On rahvajutte ja kunstmuinasjut-

te Hauffilt, Puškinilt, Dickensilt, Bechsteinilt ja veel mitmelt teiselt kirjaniikult. Lõviosa lugudest pole ammu, kui üldse, siinse maanurga lugemislauale sattunud. Raamat rikastab tõhusalt meie muinasjuttude repertuaari.

Raamatut lahti lüües selgub, et see polegi adresseeritud lapsele lugejale. See on raamat täiskasvanule, kes tahab lastele muinasjutte mitte lugeda, vaid jutustada. Teos on varustatud neljaosalise eessõnaga ja viie registriga. Lood on teemade järgi jaotatud seitsmesse alajaotusse. Iga muinasjuttu alguses on lühike sisu ja tausta avav kommentaar, eamäärang, jutustamisele kuluv aeg, sündmuspaikade ning tegelaste loetelu. Pilte pole selles väljaandes üldse, kui tingimärgid ja kaunistatud esitähed välja arvata.

Lazzarato näeb kogumiku kasutajana lapsevanemat, kellele ta südamele paneb, kui olulised on muinasjutud ja nende jutustamine. Koostaja jagab juhtnööre, kuidas sobivat meeleolu luua, ennast kostümeerida, juttu valida ja lavastada jne. Meie lasteaiapedagoogile,

õpetajale ja raamatukoguhoidjale on see jutt ehk üleaarne, aga kelle jaoks lood ei ole igapäevatoõ, sellele kuluvad soovitud marjaks ära.

Kohandamisest ja algupärandsist

Koostaja armastab kujundlikku väljendusviisi, mis puhuti segadust tekitab. Vahepealkirjade „Nõiutud olendid“, „Väljumine on petlik“ puhul on arvata, mis laadi lood sinna koondatud on. Aga mis sorti jutte pakub „Pagan võtaks!“. Registrite pealkirjadega on sama lugu. „Kella vaadates“ annab meile juttude nimistu jutustamiseks kuluva aja põhjal. Millist teavet kätkeb aga register „Jutusta ja pea arvet“ või „Nõiakunsti kütkes“. Õnneks leiab sulgudest seletuse, et tegemist on pealkirjade tähestikulise registri ja tegevuspaikade registriga.

Vaatamata tavatult ohtrale liigitamisele ja jaotamisele pole ei muinasjuttude autorid ega päritolumaa sisukorras märgitud. Ka vastavasisuline register puudub. Andmed on küll olemas iga muinasjuttu pealkirja all, aga ülevaltlik-

kus tuleks kasuks, kui tekib tahtmine just nimelt hiina või birma või leedu muinasjuttu lugeda. Aga kõik see ei kahanda raamatu sisulisi väärtusi.

Pisut umbusklikuks teeb teadmine, et Lazzarato on kõiki lugusid kohandanud. Mis folkloorse muinasjuttu puhul tavapärase, vahel ehk isegi vajalik, ei ole seda kirjandusliku autorimuinasjuttu puhul tepp mitte. Sestap võttis siinkirjutaja võrrelda. Täit aru kätte ei saanud, sest kõnealune raamat on tõlge itaalia keelest.

Taevast ise teab, mis keelest koostaja näiteks Puškini „Kuldkalakese“ („Muinasjutt kalamehest ja kalakesest“) on tõlkinud või millise tõlke järgi jutustanud. Värsivormilisest muinasloost sai proosalugu, aga kahjuks on kaotsi läinud ka sisukas kujund. Kui Puškinil algavad ahne eide soovid lõhkise küna asemele uus saada ja lõpetatakse sellesama lõhkise küna ees, siis Lazzarato järgi soovis eit esmalt leiba, siis küna ja hiljem kõike muud.

Perrault' „Tuttpea-Riquet“ puhul midagi kriipima ei hakanud. Käritud on

ohtrasõnalist dialoogi ja mõnel kõrvalisel tähtsusega sündmusel kurv sirgeks võetud. Koostaja on tegelikult osav jutustaja. Ta pole lugusid kuivaks pigistanud ega neid liialt lihtsustanud. Samas on tekst lohedalt loetav. Tõlkija Anne Kalling tegi ilusa töö. Ei tekkinud tunnet, et hoiad käes tõlget. Väga oma ja ilusa-õige muinasjutukeele tunne jäi hoopis!

Vastne muinasjutukogumik on sisukas ja kannab endas head eesmärki – õhutab täiskasvanuid lastele jutustama. Aga teos sobib hästi ka lastele iseseisvaks lugemiseks. Selliste pisut suurematele, kes ei vaja ilmingimata piltide tuge. Lood panevad tööle hoopis selle pildimasina, mis meil kõigil peas on.

Seitse maa ja mere taga

Francesca Lazzarato

tõlkinud Anne Kalling

328 lk

kõva kõide

